

Iz društvenega življenja

OGLEDALI SMO SI ZDRAVSTVENE USTANOVE NA MADŽARSKEM, POLJSKEM, ČEHOSLOVAŠKEM IN V AVSTRIJI

Zveza društev medicinskih sester SR Slovenije je oktobra 1970 za svoje članice organizirala 10-dnevno strokovno ekskurzijo na Madžarsko, Poljsko, Čehoslovaško in v Avstrijo. Na pot je odšlo 42 medicinskih sester različne starosti iz posameznih krajev Slovenije, zaposlenih v bolnišnicah in zunaj njih. Vse so bile izredno dobre volje, polne smisla za zdrave kolektivne odnose ter nestrpnega pričakovanja strokovnih in turističnih zanimivosti v državah, kamor smo bili namenjeni.

Prva dva dni našega potovanja smo preživeli na Madžarskem. Tu smo obiskali šole za medicinske sestre. Na šoli sta nas sprejela direktorica šole in zdravnik dr. Bela Büky z ministrstva za zdravstvo. Po krajših pozdravih in dobrodošlicah se je razvil razgovor o šolanju in delu medicinskih sester.

Poleg te šole smo si na Madžarskem ogledali še njihov prvi in največji sanatorij za tuberkulozo Korany. Ustanovili so ga že pred 70 leti. Stara poslopja so preuredili in dozidali nov trakt. Zdravilišče ima 37 ha površine in 1000 bolniških postelj. Zaposlenih je 80 zdravnikov in 160 medicinskih sester. Na lepem vrtu sanatorija

Udeleženske na strokovni ekskurziji v Krakovu

so postavljene letne hišice, kamor v poletnem času premestijo bolnike. Za pljučne bolnike — alkoholike imajo poseben paviljon, kjer jih obojestransko zdravijo in tako obenem ločijo od drugih bolnikov.

Bolnišnica ima urejeno centralno sterilizacijo materiala. Materiala samo za enkratno uporabo nimajo. So namreč težave z nabavo teh artiklov za enkratno uporabo, poleg tega pa so njih cene tudi previsoke.

Na Madžarskem posvečajo veliko pozornost preprečevanju in zdravljenju pljučni obolenj. Na terenu imajo 195 protituberkuloznih dispanzerjev. Vsako leto obvezno fluorografirajo vse prebivalstvo. Kdor se ga ne udeleži, ga kaznujejo z izredno visoko denarno kaznijo.

Iz Madžarske smo se odpeljali prek Čehoslovaške do Krakova. Tu smo si ogledali dom za starejše ljudi. Poprčna starost varovancev v domu je 75 let. Namenjen je samo starejšim prebivalcem Krakova. Povpraševanje za sprejem v dom je zelo veliko, tako da vseh kandidatov ne morejo sprejeti takoj. Čakalna doba je tudi eno leto.

Dom je v veliki stavbi starega samostana. Presenetila nas je izredna čistoča, prijetno domače okolje in funkcionalna urejenost doma, predvsem pa vsestranska skrb za starejšega človeka, tako v medicinskem, psihološkem, kulturnem in finančnem pogledu, zlasti pa v ukrepih proti dolgočasju. V domu imajo prav v ta namen zaposlena dva delovna terapevta, ki skrbita za delovno terapijo, primerno za starejšega človeka (predvsem različna ročna dela).

Da bi popestrili življenje svojih varovancev, je dom navezal stike s šolami. Učenci šol prirejajo občasno kratke prireditve in jih razveseljujejo s svojimi obiski.

V Krakovu smo si ogledali inštitut za otroke, ki je bil zgrajen leta 1965. Finančna sredstva za njegovo zgraditev so dali Amerikanci, da bi podprli prizadevanja za zdravstveno utrjevanje poljskih otrok.

V njem je združeno preventivno, kurativno, pedagoško in znanstveno-raziskovalno delo. Organizacijsko je inštitut razdeljen v 7 enot, in sicer: 3 pediatrične oddelke, otroški kirurški oddelke, poliklinično-dispanzerski oddelke, operacijski trakt z oddelkom za intenzivno nego bolnikov in center za znanstveno-raziskovalno delo.

Bolnišnica ima 312 postelj, v celotnem inštitutu je zaposlenih 700 ljudi. V inštitutu so predavanja in praktično delo študentov medicine, dietetičark in bobic. Center za znanstveno-raziskovalno delo opravlja številne znanstveno-raziskovalne študije v zvezi z razvojem, prehrano, obolevnostjo in umrljivostjo otrok. V letu 1968 je znašala umrljivost dojenčkov na Poljskem 37,9 na 1000 živorojenih.

V Varšavi smo se mudili 2 dni. Ogledali smo si šole za medicinske sestre, kjer smo bili nadvse prisrčno sprejeti.

V domovino smo se vračali čez Brno. Tu smo si poleg inštituta za podiplomsko izobraževanje medicinskih sester ogledali še bolnišnico za otroke, v kateri so vsi oddelki: otroški, kirurški, okulistični, otološki, interni, stomatološki, pedopsihiatrični in oddelke za otroško ginekologijo. Bolnišnica je bila zgrajena leta 1953 in ima 750 postelj.

Nazadnje smo se ustavili na Dunaju, kjer smo si ogledali bolnišnico za poškodbe, last dunajske zavarovalnice, ki ureja zavarovanja v primeru delovnih poškodb. Želijo, da ponesrečenec čim hitreje ozdravi in se rehabilitira. Stroški rehabilitacije pa naj bi bili pri tem čim manjši. Bolnišnica je zgrajena in opremljena sodobno, v svojem sestavu ima tudi ambulantni del, v katerem opravijo vsak dan približno 100—200 kontrolnih pregledov. Bolnišnica sama ima 220 postelj in je razdeljena na 6 oddelkov. Imajo tudi svoj operacijski trakt z oddelkom za intenzivno nego bolnikov. Prav na tem oddelku smo se zadržali najdlje. Seznanili smo se s sodobno aparaturo in pripomočki za nego najtežjih bolnikov. V isti stavbi je tudi rehabilitacijski center. Pri delu v tej bolnišnici imajo precej težav zaradi pomanjkanja strokovnega osebja. Zlasti jim primanjkuje medicinskih sester.

Ko se oziramo nazaj in zbiramo vtise s te strokovne ekskurzije, ugotavljamo, da smo videli mnogo novih, koristnih stvari, ki jih bomo lahko s pridom uporabili tudi pri svojem delu.

Želimo, da bi Zveza društev medicinskih sester Slovenije organizirala še več tako uspešnih strokovnih ekskurzij. Ustanove pa naj bi tudi v prihodnje imele toliko razumevanja za strokovni napredek medicinskih sester, ki naj bi se še naprej tako polnoštevilno udeleževale teh koristnih ekskurzij.

Marija Šolar-Merjasec

PRAVILA

Zveze društev medicinskih sester Slovenije

I. Splošne določbe

1. člen

Zveza društev medicinskih sester Slovenije je prostovoljna organizacija društev medicinskih sester, ki delajo na območju Socialistične republike Slovenije.

2. člen

Zveza društev medicinskih sester Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zveza) je pravna oseba s sedežem v Ljubljani.

Pečat Zveze je okrogel in ima ob robu napis: Zveza društev medicinskih sester Slovenije v Ljubljani, na sredi pa podobo žene s svetilko, kot je na znački medicinskih sester Slovenije.

II. Naloge Zveze

3. člen

Osnovne naloge Zveze so predvsem:

- da spremlja, usklajuje in pospešuje delo društev medicinskih sester,
- da sodeluje pri strokovni ideološki in etični vzgoji medicinskih sester (medicinskih tehnikov),
- da sodeluje z družbenimi organi, družbenimi in drugimi organizacijami, strokovnimi šolami in zdravstvenimi centri pri reševanju vprašanj, ki se nanašajo na organizacijo zdravstvene službe in na splošno zdravstveno problematiko,
- da sodeluje pri urejanju vprašanj v zvezi s strokovnim delom medicinskih sester (medicinskih tehnikov) in predlaga ukrepe za njihovo pravilno reševanje,
- da sodeluje z organizacijami v Sloveniji, ki imajo podoben namen, in z enakimi organizacijami v drugih socialističnih republikah in
- da sodeluje z družbenimi in drugimi organizacijami pri nalogah, ki so tudi njene naloge.

4. člen

Za uresničevanje svojih nalog Zveza

- proučuje delovne izkušnje,
- organizira posvetovanja in sestanke o oblikah in metodah dela društev medicinskih sester,
- prireja strokovna in druga predavanja,
- organizira seminarje in strokovne sestanke,
- po potrebi lahko izdaja ustrezne publikacije,
- posreduje nabavo domače in tuje strokovne literature ter članstvu v strokovnih glasilih poroča o domačih in tujih strokovnih delih iz teorije in prakse sestrskega poklica.

5. člen

Zveza pri izpolnjevanju svojih nalog sodeluje s političnimi, družbenimi in strokovnimi organizacijami ter v svoje delo vključuje strokovne, družbene in javne delavce.

III. Članstvo v Zvezi

6. člen

V Zvezo se lahko včlani vsako društvo medicinskih sester, ki deluje na območju SR Slovenije.

Članstvo v Zvezi je prostovoljno.

O sprejemu v članstvo odloča glavni odbor, ko mu pristojno društvo predloži pismeno prijavo in sklep občnega zbora, da se bo ravnalo po teh pravilih.

Fizične osebe so lahko izvoljene za častne člane Zveze.
Člani Zveze imajo pravico, da po svojih predstavnikih:

1. sodelujejo pri delu rednih in izrednih skupščin Zveze ter drugih njenih organov in po teh odločajo o vseh važnih vprašanjih Zveze,
2. volijo organe Zveze,
3. spremljajo delo Zveze in predlagajo potrebne ukrepe glede njenega poslovanja,
4. sodelujejo pri vseh oblikah dela, ki jih organizira Zveza,
5. zahtevajo in se okoristijo s pomočjo pri svojem delu.

7. člen

Dolžnosti članov Zveze so:

1. da uresničujejo cilje in naloge Zveze v skladu z njenimi pravili,
2. da uresničujejo sklepe organov Zveze,
3. da redno plačujejo članarino in morebitne druge prispevke po sklepih skupščine,
4. da obveščajo Zvezo o svojih akcijah in stališčih ter s tem omogočijo razpravo v širšem obsegu in sprejemanju enotnih stališč.

8. člen

Članstvo preneha:

1. z izstopom,
2. z izključitvijo.

Izstop mora član sporočiti upravnemu odboru Zveze.

Članstvo preneha z dnem, ko upravni odbor sprejme na znanje izstop iz članstva.

Izključitev izreče upravni odbor Zveze, če dela član proti njenim interesom ali pa s svojim ravnanjem škoduje delu in ugledu Zveze.

Član se izključi tudi, če je s plačilom članarine eno leto v zaostanku in je kljub opominu ne poravna.

Zoper sklep o izključitvi se član po prejemu tega sklepa lahko v 8 dneh pritoži na skupščino Zveze.

IV. Organi Zveze

9. člen

Organi Zveze so:

1. skupščina,
2. glavni odbor,
3. predsedstvo,
4. častno razsodišče,
5. nadzorni odbor,
6. zvezne sekcije.

10. člen

Skupščina je najvišji organ Zveze. Skupščina je lahko redna ali izredna.

Redno skupščino sklicuje glavni odbor vsaki dve leti.

Izredno skupščino skliče glavni odbor na svojo pobudo ali na predlog najmanj ene tretjine članov.

11. člen

Skupščino sestavljajo delegati članov Zveze.

Ključ za izvolitev delegatov za skupščino določa glavni odbor. Vsako društvo, ki je član Zveze, zastopata na skupščini najmanj dva društvena delegata.

Člani glavnega odbora in nadzornega odbora imajo, razen pri glasovanju o razrešnici, vse pravice skupščinskih delegatov.

12. člen

Skupščina je sklepčna, če je navzočih vsaj polovico delegatov.

Sklepi so veljavni, če glasuje zanje nad polovico navzočih delegatov.

O razpustu Zveze odloča skupščina, če je navzočih najmanj polovico delegatov in če sta za sklep o razpustu glasovali najmanj dve tretjini navzočih delegatov.

13. člen

Skupščina zaseda v Ljubljani, lahko pa tudi v kakem drugem kraju, če tako odloči glavni odbor.

Skupščino začne predsednik Zveze. Skupščina izvoli delovno predsedstvo, ki ga sestavljajo predsednik in 4 člani. Pred začetkom dnevnega reda izvoli skupščina še 3 člane verifikacijske komisije, zapisnikarja, 2 overitelja zapisnika in komisijo za sklepe.

14. člen

Skupščina Zveze:

- a) razpravlja in sklepa o poročilu glavnega in nadzornega odbora,
- b) voli in razrešuje člane glavnega odbora ter nadzornega odbora,
- c) voli predsednika in podpredsednika Zveze, nadzorni odbor, predsednika častnega razsodišča, predsednika sekcij in odgovornega urednika strokovnega glasila »Zdravstveni obzornik«,
- č) voli častne člane Zveze izmed oseb, ki imajo posebne zasluge za reševanje nalog Zveze in društev medicinskih sester,
- d) sprejema zvezna pravila in jih po potrebi dopolnjuje,
- e) daje navodila in pobude za delo Zveze, sekcij in stalnih komisij,
- f) odloča o premoženju Zveze,
- g) odloča o višini članarine in vpisnine,
- h) sklepa o predlogih, prošnjah in pritožbah članov Zveze,
- i) odloča o prenehanju Zveze,
- j) vodi o delu skupščine zapisnik, ki ga podpišejo delovni predsednik in overitelj zapisnika.

15. člen

Volitve so tajne ali z aklamacijo. O načinu volitev odloča skupščina.

16. člen

Delo Zveze med dvema skupščinama vodi glavni odbor.

Glavni odbor sestavlja 11 članov, izvoljenih na skupščini, predsedniki društev medicinskih sester ali njihovi namestniki ter odgovorni urednik Zdravstvenega obzornika. Predsednika, sekretarja in blagajnika izvoli glavni odbor izmed svojih članov.

17. člen

Glavni odbor:

1. sklicuje skupščino,
 2. izvaja sklepe skupščine,
 3. usklajuje in usmerja delo društev — članov Zveze,
 4. poroča skupščini o svojem delu,
 5. sklepa o sprejemu in izključitvi zveznih članov,
 6. sprejema predračun dohodkov in izdatkov ter potrjuje sklepni račun Zveze,
 7. organizira sekcije, ki imajo splošen družbeni in strokovni pomen,
 8. organizira sodelovanje z državnimi organi in družbenimi, gospodarskimi in drugimi organizacijami v SRS,
 9. organizira strokovna posvetovanja o pomembnejših vprašanjih na območju SR Slovenije in sodeluje pri takih posvetovanjih na območju drugih republik ali v federaciji,
 10. določa število članov predsedstva in področje njegovega dela,
 11. voli izmed sebe člane predsedstva,
 12. ustanavlja sekcije in komisije za izvrševanje določenih nalog v skladu s pravili ter voli njih člane,
 13. daje razlage pravil,
 14. opravlja druge naloge, ki slede iz pravil in sklepov zvezne skupščine.
- Glavni odbor sklepa veljavno, če je prisotnih najmanj polovico članov odbora. Sestaja se po potrebi, najmanj pa vsake tri mesece.

18. člen

Zveza ima predsedstvo, ki je izvršni organ glavnega odbora. Predsedstvo sestavljajo predsednik Zveze, podpredsednik, tajnik, blagajnik, predsedniki sekcij in stalnih komisij, predsednik častnega razsodišča in odgovorni urednik »Zdravstvenega obzornika.«

Predsedstvo Zveze:

- opravlja posle glavnega odbora, kadar ta ne zaseda,
 - pripravlja seje glavnega odbora in izvršuje sklepe skupščine in glavnega odbora v skladu s pravili Zveze,
 - sestavlja predlog za predračun dohodkov in izdatkov ter sklepni račun,
 - vodi vse druge zadeve, za katere niso pristojni drugi društveni organi.
- Predsedstvo dela na sejah. Seja predsedstva je sklepčna, če je navzočih nad polovico članov. Sklepi se sprejemajo z večino navzočih članov.

19. člen

Predsednik Zveze:

- predstavlja in zastopa Zvezo,
- sklicuje in vodi seje glavnega odbora ter predsedstva Zveze,
- skrbi, da se sprejeti sklepi izvršijo. Če je predsednik zadržan, ga nadomestuje podpredsednik.

20. člen

Sekretar Zveze:

- pripravlja seje predsedstva in skrbi za izvedbo sklepov,
- vodi tajništvo, ki rešuje administrativne posle,
- podpisuje s predsednikom vse dopise,
- skrbi za zvezni arhiv,
- vodi zapisnike sej in sestankov,
- sestavlja osnutek poročila za skupščino,
- skrbi za pravilno in tekoče poslovanje tajništva.

21. člen

Blagajnik Zveze:

- skrbi za redni dotok potrebnih finančnih sredstev,
- upravlja finančno poslovanje Zveze,
- sestavlja in predlaga letni predračun,
- podpisuje tekoče denarne posle,
- poroča skupščini o sklepnem računu.

22. člen

Strokovne sekcije Zveze

Zaradi lažje izvedbe zveznega programa se lahko ustanovijo strokovne sekcije, če to utemeljeno zahteva določeno število članov, ki delajo v isti panogi zdravstvene službe ali medicinske dejavnosti.

Ustanovitev sekcije odobri glavni odbor Zveze.

Strokovne sekcije morajo delovati v skladu z načeli, pravili in programom Zveze.

23. člen

Redni član sekcije mora biti član področnega društva medicinskih sester, kjer vplačuje tudi letno članarino.

24. člen

Sekcijo vodi predsednik, ki je član glavnega odbora in predsedstva Zveze.

25. člen

Sekcija ima svoj poslovnik, ki ga odobri glavni odbor Zveze. O svojih sestankih in delu mora sekcija obveščati in poročati glavnemu odboru Zveze. Glavni odbor pomaga sekcijam pri njihovem delu z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

26. člen

O prenehanju delovanja sekcije odloči sekcija sama.
Premoženje sekcije preide v last glavnega odbora Zveze.

27. člen

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor Zveze sestavljajo člani, ki jih izvoli skupščina Zveze.

Nadzorni odbor izvoli izmed sebe predsednika .

Nadzorni odbor nadzoruje finančno in materialno poslovanje, o čemer obvesti glavni odbor in poroča skupščini. Člani nadzornega odbora imajo pravico udeleževati se predsedstvenih sej in morajo biti vabljeni na zasedanje glavnega odbora.

V teh organih Zveze pa imajo le pravico do poročanja in posvetovanja.

28. člen

Častno razsodišče

Častno razsodišče obravnava kršitve, ki jih zagrešijo člani društev medicinskih sester ali Zveze:

— če rušijo ugled društva ali Zveze,

— če kršijo program in disciplino društva ali Zveze,

— če kršijo moralo ali etiko medicinske sestre, ugled poklica in ugled medicinskih sester nasploh.

Častno razsodišče sestavljajo predsednik, ki ga izvoli skupščina, in 2—4 člani, ki jih izvoli glavni odbor. Predsednik častnega razsodišča je član glavnega odbora Zveze, ki mu mora poročati o delu častnega razsodišča.

29. člen

Člani plačujejo članarino. Višino članarine in način plačevanja določi skupščina.

30. člen

Viri premoženja so:

— članarina,

— dotacije,

— drugi dohodki.

Sredstva Zveze se smejo uporabljati samo za izvrševanje programa Zveze.

Redno finančno poslovanje Zveze se opravlja po sprejetem predračunu dohodkov in izdatkov.

Odredbodajalec je predsednik sam ali član predsedstva, ki ga za to pooblasti predsedstvo Zveze.

Za izredno razpolaganje s premoženjem mimo predračuna je potreben sklep glavnega odbora Zveze.

Če Zveza preneha obstajati, odloči o njenem premoženju skupščina, ki sklepa o njenem razpustu. Premoženje se izroči društvu, ki se organizira na novo ter ima podobne namene in program dela.

31. člen

O delu Zveze se javno obvešča tako, da na svoje skupščine vabi zastopnike zdravstvene službe, družbenih organizacij in zastopnike dnevnega tiska.

V. Glasilo Zveze

32. člen

Zveza izdaja strokovno glasilo, h kateremu lahko povabi tudi druga sorodna strokovna društva. Glasilo vodi in ureja uredniški odbor pod vodstvom glavnega urednika.

VI. Končne določbe

33. člen

Ta pravila veljajo od 5. decembra 1969, ko so bila sprejeta na skupščini Zveze društev medicinskih sester Slovenije.

PROGRAM

Zveze medicinskih sester Slovenije

1. Spremlja, usklajuje in pospešuje delo društev medicinskih sester.
2. Sodeluje pri strokovni ideološki in etični vzgoji medicinskih sester (medicinskih tehnikov).
3. Sodeluje z družbenimi organi, družbenimi organizacijami, strokovnimi šolami, z zdravstvenimi centri in drugimi organizacijami pri reševanju vprašanj, ki se nanašajo na organizacijo zdravstvene službe in na splošno zdravstveno problematiko.
4. Sodeluje pri urejanju vprašanj v zvezi s strokovnim delom medicinskih sester (medicinskih tehnikov) in predlaga ukrepe za njihovo pravilno reševanje.
5. Sodeluje z organizacijami v Sloveniji, ki imajo podoben namen, in z enakimi organizacijami drugih socialističnih republik.
6. Sodeluje z družbenimi in drugimi organizacijami pri nalogah, ki so hkrati tudi naloge Zveze.
7. Proučuje izkušnje dela in sprejema smernice za nadaljnje delo Zveze in društev medicinskih sester.
8. Prireja strokovna predavanja.
9. Organizira posvetovanja in sestanke o oblikah in metodah dela društev medicinskih sester.
10. Izdaja publikacije.
11. Posreduje nabavo domače in tuje strokovne literature ter obvešča članstvo v strokovnih glasilih o domačih in tujih strokovnih delih s področja teorije in prakse sestrskega dela.

PRAVILA *

DRUŠTVA MEDICINSKIH SESTER

I. Splošne določbe

1. člen

Društvo medicinskih sester je prostovoljna in samostojna organizacija medicinskih sester, ki dela na območju občin

2. člen

Društvo medicinskih sester je pravna oseba s sedežem v Pečat društva je okrogel in ima napis: Društvo medicinskih sester V sredini pečata je podoba žene s svetilko, kot je na značkah medicinskih sester Slovenije.

3. člen

Za ustanovitev društva medicinskih sester je potrebnih najmanj 30 rednih članov.

Praviloma zajema društvo območje ene ali več občin.

Društvo medicinskih sester se ~~lahko~~ včlani v Zvezo društev medicinskih sester Slovenije. Članstvo v Zvezi je prostovoljno.

* Ta »pravila« so vzorec za vsa društva medicinskih sester Slovenije. Treba je pikčaste črte izpolniti le z ustreznim imenom kraja, v katerem je sedež posameznega društva, in pa z imeni občin, ki jih zajema območje društva.

II. Naloge društva

4. člen

Osnovne naloge društva so zlasti naslednje:

- da sodeluje pri strokovni, ideološki in etični vzgoji medicinskih sester (medicinskih tehnikov),
- da sodeluje z družbenimi organi, družbenimi organizacijami, strokovnimi šolami in zdravstvenimi centri ter z drugimi organizacijami pri reševanju vprašanj, ki se nanašajo na organizacijo zdravstvene službe in na splošno problematiko,
- da sodeluje pri urejanju vprašanj v zvezi s strokovnim delom medicinskih sester (medicinskih tehnikov) in predlaga ukrepe za njih pravilno reševanje.

5. člen

Za uresničevanje svojih nalog društvo:

- proučuje izkušnje dela,
- prireja strokovna in druga predavanja,
- organizira posvetovanja in sestanke o oblikah in metodah dela medicinskih sester,
- sodeluje v vseh množičnih akcijah za napredek zdravstvenega varstva, posebno še žena, otrok in šolske mladine, dalje za napredek zdravstvene prosvete in socialno-medicinskega dela,
- društvo se pri izpolnjevanju svojih nalog opira na politične in družbene ter strokovne organizacije. V svoje delo vključuje tudi druge javne in družbene delavce.

III. Članstvo društva

6. člen

Društvo ima redne in častne člane.

Razen tega ima društvo tudi mlade člane.

7. člen

Redni član je lahko vsaka fizična oseba, ki si pridobi naslov medicinske sestre (medicinskega tehnika) in je državljan SFRJ.

Častne člane voli občni zbor na predlog upravnega odbora.

Mladi člani društva so slušatelji in dijaki šol za zdravstvene delavce — oddelek za medicinske sestre, ki se vpišejo v društvo in plačujejo ustrezno članarino.

8. člen

O sprejemu v društvo odloča upravni odbor po določbah teh pravil in na podlagi svojeročno podpisane prijavnice.

Če upravni odbor odkloni sprejem, se prizadeti lahko pritoži na občni zbor društva.

Ob sprejemu v društvo plača član vpisnino in članarino do konca koledarskega leta.

9. člen

Redni člani imajo na občnih zborih aktivno in pasivno volilno pravico.

Vsak član ima pravico sodelovati pri delu in odločanju društva, dajati predloge in pobude za boljše delo društva, uporabljati sredstva za strokovno in znanstveno delo, ki jih društvo daje članstvu na razpolago.

Vsak član ima pravico za sprejem v društvo predlagati nove člane.

10. člen

Dolžnosti članov so:

- da aktivno sodelujejo pri izvrševanju društvenih nalog,
- da s svojim predlogi in pobudami vplivajo na dejavnost društva v vseh oblikah dela,
- dolžni so varovati in razvijati ugled društva kakor tudi poklica medicinske sestre ter zastopati program in koristi svoje strokovne organizacije,

- delovati morajo v skladu s pravili DMS in s kodeksom etike zdravstvenih delavcev SFRJ,
- zaradi nemotenege društvenega dela so dolžni sproti poročati o spremembah v zaposlitvi in bivališču,
- redno plačevati članarino.

11. člen

Članstvo preneha:

- z izstopom iz društva,
- z izključitvijo po sklepu upravnega odbora oziroma častnega razsodišča,
- s smrtjo,

Izstop mora član pismeno sporočiti upravnemu odboru društva.

Za dan izstopa iz društva se šteje dan, ko upravni odbor sprejme izstop na znanje.

Izključitev izreče upravni odbor, če je delal član proti interesom društva ali pa je njegovo obnašanje in delo bilo take narave, da bi utegnilo škodovati ugledu društva. Prav tako se član izključi iz društva, če je več ko 2 leti v zaostanku s članarino in je kljub opominu ne poravna. Upravni odbor ga mora pred izključitvijo pismeno opomniti na dolžnosti po 10. členu teh pravil, in to dvakrat v treh mesecih.

Član, ki izstopi iz društva ali pa je izključen, izgubi vse članske pravice in mora obvezno vrniti člansko izkaznico. Član, ki je bil izključen, je lahko ponovno sprejet v društvo po določilih 7. člena teh pravil — le, če prej poravna svoje obveznosti do društva. Zoper odločbo o izključitvi se član lahko pritoži v 8 dneh na občni zbor društva.

12. člen

Organi društva so:

1. občni zbor,
2. upravni odbor,
3. sekretariat,
4. nadzorni odbor.

13. člen

Občni zbor DMS je najvišji organ društva. Sklicuje se vsako leto. Občni zbor društva je redni in izredni. Za sklepčnost občnega zbora je potrebna prisotnost vsaj ene tretjine društvenih članov. Če občni zbor ob napovedani uri ni sklepčen, se začne pol ure kasneje. V takšni sestavi pa občni zbor ne more sklepati o spremembi pravil ali razpustu društva.

Izredni občni zbor skliče upravni odbor na svojo pobudo ali na predlog najmanj ene tretjine društvenih članov.

Sklepi občnega zbora so veljavni, če je zanje glasovalo nad polovico navzočih članov.

O razpustu društva odloča občni zbor, če je navzoča najmanj polovica članov in sta za sklep o razpustu glasovali dve tretjini navzočih članov.

14. člen

Društveno delo med dvema občinama zboroma vodi upravni odbor. Sestavlja ga najmanj 7 članov, izvoljenih na občnem zboru. Predsednika, podpredsednika, tajnika in blagajnika izvoli izmed svojih članov upravni odbor.

Nadzorni odbor ima 3 člane.

15. člen

Seje upravnega odbora sklicuje predsednik po potrebi, vendar najmanj enkrat vsaka 2 meseca.

Upravni odbor sklepa veljavno z večino glasov ob navzočnosti najmanj polovice članov.

O vsaki seji se vodi zapisnik; podpišeta ga predsednik in zapisnikar. Zapisnik mora navajati vse sklepe seje.

Na vsaki seji mora upravni odbor pregledati, če so izvršeni sklepi poprejšnje seje.

16. člen

Upravni odbor ima naslednje dolžnosti:

1. Skliče občni zbor,

2. izvršuje sklepe občnega zbora,
3. predlaga število članov upravnega odbora,
4. voli izmed sebe predsednika, podpredsednika, tajnika in blagajnika,
5. organizira akcije, ki imajo splošni družbeni in strokovni pomen,
6. organizira na območju društva sodelovanje z državnimi in družbenimi organi, z gospodarskimi in drugimi organizacijami,
7. organizira strokovna posvetovanja o pomembnejših vprašanjih na območju občin ali sodeluje pri takih posvetovanjih na območju republike,
8. ustanavlja sekcije in komisije za izvrševanje določenih nalog v skladu s pravili ter voli njihove člane,
9. po potrebi razlaga pravila,
10. sprejema predračun dohodkov in izdatkov, potrjuje sklepni račun društva in upravlja društveno premoženje,
11. sklepa o sprejemu in izključitvi društvenih članov,
12. poroča občnemu zboru o delu društva,
13. opravlja vse druge naloge v smislu društvenih pravil in sklepov občnega zbora,
14. pripravlja predloge in dnevni red za občni zbor.

17. člen

Sekretariat

Društvo ima sekretariat, ki ga sestavljajo predsednik, podpredsednik, tajnik, blagajnik in določeno število članov upravnega odbora, ki jih upravni odbor izvoli izmed sebe.

Sekretariat društva:

- opravlja posle upravnega odbora, kadar ta ne zaseda,
 - izvršuje sklepe občnega zbora v skladu z društvenimi pravili,
 - sestavlja predlog predračuna in sklepne račune.
- Seja sekretariata je sklepčna, če je navzočih nad polovico njegovih članov. Sklepi se sprejemajo z večino glasov navzočih članov.

Sekretariat društva skrbi za vključevanje vseh medicinskih sester v društvo medicinskih sester.

18. člen

Predsednik društva:

- zastopa in predstavlja društvo pri vseh upravnih organih, družbenih organizacijah in pri vseh opravilih, ki zadevajo društvo,
- sklicuje in vodi seje upravnega odbora in druga društvena zborovanja,
- skrbi, da se izvršijo sprejeti sklepi; če je predsednik zadržan, ga nadomešča podpredsednik,
- podpisuje s tajnikom tekoče dopise, denarne posle pa skupaj z blagajnikom,
- odreja izplačila po pooblastilih, ki mu jih da upravni odbor.

19. člen

Tajnik društva:

- rešuje vse administrativne posle,
- s predsednikom podpisuje vse dopise,
- vodi zapisnike sej in sestankov,
- skrbi za pravilno in tekoče poslovanje društva.

20. člen

Blagajnik društva:

- skrbi za dotok finančnih sredstev,
- zbira članarino in druge društvene dohodke,
- upravlja finančno poslovanje društva v skladu s finančnimi predpisi,
- sestavlja in predlaga letni predračun dohodkov in izdatkov,
- poroča upravnemu odboru o finančnem stanju društva in občnemu zboru o letnem sklepnem računu,
- podpisuje tekoče denarne posle.

21. člen

Nadzorni odbor:

Sestavljajo ga 3 člani, ki jih izvoli občni zbor društva. Nadzorni odbor izvoli predsednika iz svoje srede.

Nadzorni odbor nadzoruje finančno poslovanje in materialno stanje ter o tem poroča občnemu zboru in obvešča tudi upravni odbor društva. Člani nadzornega odbora se smejo udeleževati sej upravnega odbora, vendar imajo le pravico do poročanja in posvetovanja.

22. člen

Sekcije društva:

Društvo lahko ustanovi sekcije, če to utemeljeno zahteva članstvo. Sekcijo vodi predsednik, ki ga izberejo člani sekcije, potrdi pa upravni odbor društva.

Redni člani sekcije morajo biti člani društva medicinskih sester.

Sekcija mora delovati v skladu z načeli in pravili društva medicinskih sester. Predsednik sekcije je član upravnega odbora društva.

Poslovnik sekcije predlaga sekcija sama, odobri pa upravni odbor društva. O prenehanju sekcije odloči upravni odbor društva.

Vsa podrobnejša določila o delu in razmerju sekcije do društva določa poslovnik strokovne sekcije.

IV. Članarina in premoženje

23. člen

Člani društva plačujejo članarino, ki je enotna za vsa društva medicinskih sester v SRS in jo določi skupščina Zveze društev medicinskih sester Slovenije.

24. člen

Viri premoženja so:

- vpisnina in članarina,
- dotacije,
- drugi dohodki in prostovoljni prispevki,
- dohodki od posebnih strokovnih opravil, ki jih opravi društvo.

25. člen

Sredstva društva se smejo uporabljati samo za izvrševanje društvenega programa.

Redno finančno poslovanje društva se opravlja po sprejetem predračunu dohodkov in izdatkov.

Odredbodajalec je predsednik ali član upravnega odbora, ki ga pooblasti upravni odbor.

Za izredna razpolaganja s premoženjem mimo proračuna je potreben sklep upravnega odbora.

26. člen

Društvo izdaja svojim članom članske izkaznice, ki jih podpišeta predsednik in tajnik društva in so enake za vsa društva medicinskih sester v Sloveniji.

27. člen

O društvenem delu se javnost obvešča tako, da društvo na svoje občne zборе vabi zastopnike zdravstvene službe, sorodnih strokovnih organizacij, družbenih organizacij in zastopnike dnevnega tiska.

28. člen

Če društvo medicinskih sester preneha obstajati, odloči o njegovem premoženju občni zbor, ki sklene razpust društva.

Premoženje društva se izroči Zvezi društev medicinskih sester Slovenije.

29. člen

Ta pravila začno veljati od dne, ko jih sprejme občni zbor društva in ko so po veljavnih predpisih registrirana pri pristojnem organu.

....., dne 197.....

Tajnik DMS:

Predsednik DMS:

Zanimivosti

POVEČANA UMRLJIVOST ZARADI SRČNIH BOLEZNI

Svetovna zdravstvena organizacija je objavila podatke o umrljivosti zaradi arteriosklerotičnih in degenerativnih srčnih boleznih pri osebah v starosti od 45 do 54 let, in sicer za dvanajstletno obdobje od leta 1955 do 1967. Podatki so posebej signifikantni, ker niso upoštevani podatki za starejše letnike.

Na splošno je umrljivost pri moških večja kakor pri ženskah, v poprečju je stopnja pri moških trikrat večja kakor pri ženskah. V objavljenih pregledih je na prvem mestu povečanja Nizozemska, kjer je pri moških narastla umrljivost za 66%.

Med evropskimi državami izkazuje med skupno umrljivostjo upadanje (za 3%) samo Švica, pri umrljivosti žensk pa je razviden padec umrljivosti zaradi srčnih boleznih pri več državah (Avstrija — 13%, Češkoslovaška — 19%, Nemčija ZR — 11%, Italija — 22%, Švedska — 22%, Švica — 35%).

Za primerjavo navajamo še podatke za SR Slovenijo. Umrljivost zaradi arteriosklerotičnih in degenerativnih srčnih boleznih v starostni skupini 45 do 54 let je znašala na 100.000 prebivalcev leta 1967: 59,0 (moški: 84,4, ženske: 39,7), leta 1966: 66,8 (moški: 98,0, ženske: 42,0).

V objavljenih pregledih kaže močno tendenco k upadanju umrljivosti samo Japonska. Tam je skupna umrljivost zaradi teh boleznih zmanjšana v 12 letih za 27%, in sicer pri moških za 14%, pri ženskah pa za 39%.

Na drugi strani pa je iz podatkov Svetovne zdravstvene organizacije razvidno, da se opazno znižuje v tem dvanajstletnem obdobju umrljivost zaradi boleznih možganskega ožilja (kapi itd.). To velja tako za moške kakor za ženske v starosti od 45 do 54 let. Mogoče smemo to pripisovati večji pazljivosti pri zdravljenju oziroma preprečevanju visokega krvnega pritiska. V nasprotju z

arteriosklerotičnimi in degenerativnimi srčnimi boleznimi se bolezni možganskega ožilja pojavljajo enako pogosto med moškimi kakor med ženskami.

Poročilo pripominja, da moramo statistične podatke med posameznimi državami primerjati s primerno previdnostjo, ker je treba upoštevati, da metode diagnosticiranja in poročanja niso vedno povsem enake.

KAJENJE V NOSEČNOSTI

Splošno poznane so nevarnosti, ki prete nerodenemu otroku od radijskega žarčenja, od rdečk in nekaterih surovin v zdravilih. Manj znano pa je, da lahko mati ogroža svojega otroka s kajenjem med nosečnostjo.

Sedaj imamo v sedmih obširnih, med seboj neodvisnih študijah jasne dokaze, da so dojenčki mater, ki so med nosečnostjo kadile, poprečno za 150 do 240 g lažji kakor otroci nekadilk in da rode kadilke dva do trikrat več nedonošenčkov. Po prvem rojstnem dnevu pa ti dojenčki dohite druge in so enako težki kakor dojenčki nekadilk.

Zadnje študije o več kot 8000 nosečnostih pa so pokazale, da so nevarnosti za plod pri kadilkah dosti resnejše kakor teža, ker je pri kadilkah med nosečnostjo dvakrat večja verjetnost za abortus, za mrtvorojenost ali za smrt takoj po rojstvu kakor pri nekadilkah. Pri materah s preeklampsično toksemijo je povečana nevarnost za otroka, če je mati kadilka. Ena izmed študij sodi, da bi vsakega petega od umrlih dojenčkov lahko rešili, če bi njihove matere ne kadile.

Na kakšen način materino kajenje prizadene plod, ni znano. Učinkov ne kaže pripisovati navadam, kako se mati hrani. Možnost je namreč, da nikotin zmanjšuje krvni obtok v placenti in da tudi karboksihemoglobinemija škodljivo vpliva na plod.

SZO
XXIII. skupščina 1970

Beleške ob knjigah

Dr. Vladimir Hudolin: »**ALKOHOLIZEM**«. Priročnik za višje razrede osnovnih šol. Izdal Koordinacijski odbor SRS za boj proti alkoholizmu. Založil Republiški odbor RK Slovenije. Ljubljana 1969. Cena 4,5 din.

Avtor doc. dr. Hudolin, psihiater in ravnatelj zavoda za proučevanje in zatiranje alkoholizma v Zagrebu, je brošuro o alkoholizmu namenil za priročnik pri pouku v višjih razredih osemletke. V njem so podatki o delovanju alkohola na duševno in telesno zdravje, ki jih mora poznati pač vsak, da se obvaruje nezaželenih posledic, ki jih ima uživanje alkoholnih pijač.

Knjižica v zgoščeni obliki in jasno obravnava, kaj je alkohol in kaj alkoholizem, kaj je pijanje in kakšne so posledice uživanja alkoholnih pijač. Knjižico, ki vsebuje tudi praktične smernice, ponazarjajo številne svarilne ilustracije.

Pojavi alkoholizma so v Sloveniji in na Hrvaškem dokaj podobni, zato so za nas poučni tudi številni podatki o alkoholizmu na Hrvaškem.

Knjižica bo dobrodošel pripomoček vsem, ki se srečujejo z bolniki alkoholiki, kakor tudi zdravstvenovzgojni pripomoček za preprečevanje te nevarne bolezni, ki nosi s sabo vrsto neprijetnih in nevarnih posledic tudi za družbo, ne samo za tiste, ki pijejo čez mero.

M. Š. M.

Dr. Bogdan Tekavčič: »**MLADOSTNIK IN SPOLNOST**«. Knjižnica za mlade. Druga dopolnjena izdaja. Izdala Cankarjeva založba 1970.

»V Knjižnici za mlade« je v prenovljeni izdaji izšla knjižica »Mladostnik in spolnost«. Napisal jo je priznani strokovnjak za spolno higieno in vzgojo primarij dr. Bogdan Tekavčič, ki je prvi ustanovil posvetovalnico za spolno higieno v Ljubljani.

V poglavjih knjižice je nanizal vsa teoretična spoznanja seksološke znanosti in dolgoletne praktične izkušnje iz posvetovalnice, kot pravi v uvodu sam.

Knjižica ima več poglavij. V njih obravnava dekle in fanta v adolescenci, in sicer s fiziološkega in psihološkega gledišča. Velik pomen daje tudi okolju pri razvoju odraščajoče mladine.

Opiše fiziologijo in higieno v nosečnosti, splav in njegove posledice.

V zadnjem poglavju pa govori o preprečevanju nezaželene nosečnosti — o kontracepciji.

Knjižica bo dragocen pripomoček vsem, ki vzgajajo in z nasveti pomagajo mladim ljudem, obenem pa uspešen zdravstvenovzgojni kašipot za izvajanje programa pri načrtovanju družine.

M. Š. M.

Dr. Dušan Repovš, Miroslav Mižigoj, Adam Grünfeld: »**PRVA POMOČ NA CESTI**«. Osnovni ukrepi. Navodila za voznike motornih vozil. Izdal in založil Republiški odbor RK Slovenije, Ljubljana 1970. Cena 10 dinarjev.

Knjižica je priročnik, ki je namenjen predvsem voznikom motornih vozil. Prav pa je, da jo poznajo tudi zdravstveni delavci, ki jo lahko priporočajo ali pa uporabljajo pri zdravstvenovzgojnem delu. V knjigi so zajeta vsa najvažnejša poglavja prve pomoči s številnimi ilustracijami, ki nazorno pojasnjujejo zgoščeno besedilo.

Drugi del knjižice pa vsebuje vprašanja za preizkušanje znanja iz prve pomoči. Prav na koncu pa so navedeni še pravilni odgovori, tako da vsak lahko sproti kontrolira svoje znanje.

M. Š. M.